

Interview met Wijnand Lodder, voorzitter NBV

Tekst Feikje Breimer,
foto Abe Maaijen

“Als we als mens al meer dan vijfduizend jaar in staat zijn geweest honingbijen te houden, dan moet het toch mogelijk zijn dit voor de toekomst te behouden?” Wijnand Lodder is als directeur en bestuurder gewend om met de kennis uit het verleden plannen te maken voor de toekomst. Hij begon in de gevangenis van Rotterdam waar hij de gedetineerden begeleidde. In die periode studeerde hij organisatiesociologie en rechten. Hij stelt zich sindsdien altijd de vraag: waar is behoefte aan en wat kan ik betekenen?

Kracht, kwaliteit en kennis samenvoegen

Vorig jaar kwamen voor Wijnand een aantal dingen samen; de steile leercurve rond het houden van bijen speelde daarbij een belangrijke rol. “Ongeveer een jaar geleden kreeg ik een paar goede volken uit Hardenberg, maar toen de appels, peren en kersen bloesem kregen vlogen daar weinig bijen op. De voorjaars honing die ik kon slingeren kristalliseerde al snel en ik vroeg mij af waar mijn bijen op vlogen. Achter mijn huis is een klein bos, maar daarachter bleek een groot veld koolzaad te bloeien. Aha!”

Directeur en bestuurder

Wijnand woont met zijn vrouw ruim twintig jaar in de buurt-schap Holthema. Het buitenleven vormde een prettige tegenhanger voor zijn drukke werkzaamheden in diverse directie-functies en nu al weer vijf jaar als algemeen directeur van de Justitiële Informatiedienst. Na de begeleiding van gedetineerden in de jaren tachtig werd hij hoofd van de afdeling Versla-vingsbegeleiding. Sindsdien bleef hij als manager en bestuur-der in diverse functies en op verschillende plaatsen werken bij de overheid. Met zijn pensionering halverwege 2023 in het vooruitzicht viel zijn oog op de vacature voor een nieuwe voorzitter voor de NBV. De Ledenraad van de NBV benoemde hem in juni 2022 als voorzitter. “Maar de NBV is de overheid niet hoor!” kreeg hij al snel te horen. “Nee, zeker niet,” reageert Wijnand, “maar het is wél een organisatie. En net als iedere organisatie heb je mensen nodig die willen besturen. En ik ben nu eenmaal gewend om te kijken naar wat er op een organisa-tie afkomt en hoe je daar met elkaar het beste op kunt reage-ren. Ik heb in mijn werk altijd verbinding voorop gezet en heb als bestuurder geleerd een selectie te maken van wat belang-rijk is en wat minder aandacht nodig heeft. Als voorzitter van de NBV houd ik mij kort gezegd bezig met de vraag of we over twintig jaar ook nog kunnen imkeren. Wat zijn de belangrijke thema’s? In mijn ogen en die van het bestuur van de NBV zijn dat bijengezondheid, biodiversiteit, onderwijs, de ontwikkelin-gen rond kastregistratie en zelfregulering, het imago en het wel en wee van imkers en de toekomst van de imkerij.”

Voedselconcurrentie

Vorig jaar stelde het EIS Kenniscentrum Insecten een rapport samen voor de gemeente Amsterdam over de mogelijke voed-selconcurrentie tussen honingbijen en wilde bijen. Al snel ver-schenen er ongenueanceerde berichten in het nieuws over een teveel aan honingbijen en imkers in de stad. Voor Wijnand een voorbeeld hoe het niet zou moeten gaan. “Voor je het weet sta je als verschillende organisaties tegenover elkaar. Het geschetste beeld is veel genuanceerder en ik zoek actief contact met allerlei instellingen die zich met insecten, wilde bijen en biodiversiteit bezig houden. In mijn ogen is gezamen-lijk optrekken veel effectiever. De toekomst voor imkers bestaat naar mijn idee alleen wanneer we in staat zijn natuur-inclusief te imkeren. Het zal in bepaalde opzichten echt bescheidener moeten, in verbinding met de omgeving. Iets wat natuurlijk niet alleen rond honingbijen van belang is. Hoe kunnen we in welvaart leven zonder door te gaan met het verwoesten van de aarde? Altijd heeft groei bovenaan gestaan, we zullen echt een pas op de plaats moeten maken.”

Korfvluchten

Op de keukentafel ligt het begin van een gevlochten korf. Een enorme naald steekt door een bundel stro in het onlangs

begonnen werk. Drie jaar lang kon imkervereniging Harden-berg, waar Wijnand als imker nu lid van is, geen cursus korf-vlechten geven vanwege corona. Nu dat weer kon meldde hij zich aan om zich het ambacht eigen te maken. “Een cursus op de vereniging biedt de kans om behalve iets nieuws te leren ook met elkaar in contact te komen. Contact is noodzakelijk voor ons welbevinden. In mijn eerste maanden als voorzitter kwam ik erachter dat leden en commissies zich tekort gedaan voelden. Zoiets is uiteraard nooit de bedoeling, maar afstand creëert onbegrip. Het is zo belangrijk dat we met elkaar in gesprek zijn. Gelukkig kon de NBV het afgelopen jaar weer stu-diedagen organiseren waarbij we elkaar konden zien en spreken. In de eerste contacten met de Ledenraad bleek er veel gedoe te zijn over zaken rond beeldvorming. Terecht geven de leden aan dat ze wel bereid zijn twee keer per jaar te reizen voor een gezamenlijk overleg, maar dan moet het wel ergens over gaan. Als bestuur van de NBV willen we niet alleen plannen bedenken maar vooral ook laten zien waarom we dat doen en hoe het ermee staat. De NBV is tot zoveel in staat. Kijk eens op welke gebieden de verschillende commissies actief zijn. Die kracht, kwaliteit en kunde willen we bij elkaar brengen. Neem varroabestrijding. Je ziet inmiddels een goede overgang van bestrijding naar vormen waarbij bestrijding niet of veel minder nodig is. Juist omdat imkers die zich hiermee bezig houden hun kennis en ervaring hierover delen.”

Honinggelden

“We willen het gesprek voeren”, benadrukt Wijnand, “In een brief aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwa-liteit hebben we via het samenwerkingsverband het Imkers-overleg aangedrongen op een vaste contactpersoon bij het ministerie voor overleg over de verplichte kastregistratie waaraan we ook in Nederland volgens Europese regelgeving moeten voldoen. Als we in het Imkersoverleg niet zelf met voorstellen komen, zullen we worden overvallen door allerlei regels waar je weinig meer aan kunt veranderen. Hoe kunnen we op dit punt samenwerken met onderzoeksinstellingen en andere imkerverenigingen? Ook hier draait de discussie vaak uiteindelijk om geld. De zogenoemde ‘honinggelden’, Euro-pese financiële bijdrages, gaan in Nederland uitsluitend naar vaste onderzoeksinstellingen. Dat is in andere Europese landen vaak heel anders opgepakt. Als NBV willen we een krachtige gesprekspartner zijn op basis van feiten, niet van aannames.”

Alle leden nodig

Het bestuur van de NBV heeft de eerste stappen gezet om met Imkers Nederland meer te gaan samenwerken op het terrein van onderwijs en bijengezondheid. “Wat is de meerwaarde van twee aparte verenigingen?” vraagt Wijnand zich af, “terwijl we juist met elkaar krachtiger kunnen zijn. We hebben alle leden hiervoor hard nodig. Je kunt inderdaad een mooie vergelijking maken met een bijenvolk. Een volk is alleen sterk met de juiste taakverdeling en een goede weerbaarheid. Als imker voeg je soms volken samen om een nog sterker volk te krijgen. Tijdens het korfvlechten zei één van de deelnemers al tegen mij ‘Fijn dat jij wil besturen, dat is niks voor mij.’ Daar gaat het om: iedereen op de juiste plaats, commissies en imkers in het veld die hun kennis rechtstreeks of in communities kunnen delen en hun plezier voor dit prachtige ambacht kunnen behouden en een NBV die voor haar leden opkomt.” ●